

Nr 202.

Godkänd av första kammaren den 26 maj 1923.

Godkänd av andra kammaren den 26 maj 1923.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående utredning i fråga om pensionering av viss statsanställd icke-ordinarie personal.

(Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 15.)

(Andra kammarens femte tillfälliga utskotts utlåtande nr 6.)

Till Konungen.

I en inom riksdagen väckt motion har gjorts framställning i syfte, att riksdagen måtte hemställa, att den av Eders Kungl. Maj:t åt kommunikationsverkens lönekommitté den 11 juni 1920 anförtrodda utredningen angående pensionering av viss statsanställd icke-ordinarie personal måtte — i vad den avser annan personal än den vid kommunikationsverken anställda — med återtagande av vad Eders Kungl. Maj:t den 30 november 1922 i detta hänseende beslutat omedelbart igångsättas.

Riksdagen får erinra därom, att genom 1917 års riksdags beslut frågan om pensionering av vissa icke ordinarie statstjänare vid kommunikationsverken vunnit en åtminstone provisorisk lösning. Enligt vad riksdagen inhämtat uppgick den 31 december 1921 hela antalet extra ordinarie tjänstemän, för vilka pensionsfrågan härigenom provisoriskt ordnats, till 8,791 befattningshavare. Sedermera har pensionsfrågan för vid dylika verk anställd personal återupptagits i vidgad omfattning och förts vidare av den år 1918 tillsatta kommunikationsverkens lönekommitté, vilken den 6 november 1922 framlagt betänkande med förslag till ändrade grunder för och utsträckning av pensionsrätten för icke-ordinarie personal vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk.

Vidare har frågan om pensionering av icke-ordinarie befattningshavare vid andra verk än kommunikationsverken av Eders Kungl. Maj:t upptagits till prövning därigenom, att Eders Kungl. Maj:t den 11 juni 1920 uppdragit åt kommunikationsverkens lönekommitté att verkställa utredning och

avgiva förslag i fråga om pensionering av viss statsanställd icke-ordinarie personal, därvid Eders Kungl. Maj:t bland annat erinrat om ett redan den 8 mars 1920 avgivet betänkande om pensionering av arbetare vid marinen.

Vid tillsättandet den 29 juni 1921 av särskilda pensionskommitterade ansågs emellertid det ifrågavarande spörsmålet höra närmare till nämnda kommitté än till kommunikationsverkens lönekommitté, varför uppdraget överflyttades till dessa kommitterade. Dessa hava emellertid varit upptagna av andra uppgifter och, så vitt känt är, hittills icke haft tillfälle att upptaga den nu föreliggande frågan.

Slutligen har Eders Kungl. Maj:t genom beslut den 30 november 1922 förklarat, att kommunikationsverkens lönekommitté skall upphöra med sitt arbete senast den 31 mars 1923, samt genom beslut den 24 november 1922 förordnat, att 1921 års pensionskommittés arbete skall från och med den 1 mars 1923 vila och därefter icke upptagas utan Eders Kungl. Maj:ts särskilda medgivande.

Jämnsides med den nu berörda utvecklingen har förekommit, att Eders Kungl. Maj:t till riksdagen överlämnat ett stort antal framställningar om pension till icke-ordinarie befattningshavare, vilka innehaft längre tids anställning i statens tjänst samt ansetts vara i behov av understöd för sin ålderdomsförsörjning. Antalet sådana vid senaste riksdagar behandlade frågor framgår av en inom vederbörande utskott upprättad tabell.

Den ifrågavarande motionen synes närmast vara föranledd av Eders Kungl. Maj:ts åtgärd, varigenom åtskilliga kommittéer förelades att slutföra eller tills vidare upphöra med sina arbeten, vilket beslut också kommit att på vissa områden avbryta den här ovan berörda utvecklingen för beredande av pension åt icke-ordinarie statspersonal.

De skäl, som föranlett Eders Kungl. Maj:t att över huvud taget inställa vederbörande kommittéers arbeten, torde hava varit synnerligen bärande och beslutet därom har hälsats med en sällsamt enhällig tillfredsställelse. Då riksdagen emellertid anser sig böra ifrågasätta ett återupptagande av en arbetsuppgift, som under anförda förhållanden kommit att nedläggas, sker detta i följd av riksdagens bestämda övertygelse, att de principiella synpunkterna för Eders Kungl. Maj:ts beslut därigenom icke bliva berörda.

Av den här ovan lämnade framställningen över den i motionen framlagda frågans utveckling torde hava framgått, att kommunikationsverkens personal redan blivit väl tillgodosedd i fråga om pensionering i jämförelse med andra icke-ordinarie statstjänare, i det att frågan om pensionering av nämnda personal vunnit en, åtminstone provisorisk lösning. Vidare finnes beträffande samma personal utarbetat ett förslag till vidare utveckling av pensionsväsendet. Det kan icke förnekas, att det för andra grupper stats-

tjänare, förmåligast arbetare vid arméns och marinens verkstäder samt myntverket, vilka intaga fullt analog ställning med kommunikationsverkens arbetare, måste kännas hårt, att frågan om deras pensionering icke kommit närmare sin lösning. Myntverkets personal, vars pensionsfråga första gången väcktes 1875, har år 1913 inkommit med framställning om ordnade pensionsförhållanden, och i fråga om marinens daglönare har förslag till en rationell lösning av deras pensionsfråga funnits färdigt sedan år 1920. Reformerna på området hava emellertid fått anstå i avvaktan på de nu avbrutna utredningarna, och det är naturligt, att intresserade personalgrupper icke kunna bli oberörda av det inträffade avbrottet.

Riksdagen kan icke undgå att finna, att, då statsmakterna åstadkommit en lösning i fråga om kommunikationsverkens stora personal, det icke bör möta oöverkomliga hinder att bereda samma förmån åt de arbetargrupper, som nu återstå och som, så vitt riksdagen kunnat inhämta, uppgå till omkring 4,000 personer.

Enligt vad riksdagen inhämtat äro genom de undersökningar, som verkställts av kommunikationsverkens lönekommitté, vissa förberedande arbeten gjorda i fråga om i motionen avsedda befattningshavare. Det fortsatta arbetet torde sålunda huvudsakligen bestå i överarbetning av de föreslagna bestämmelserna i syfte att göra dessa tillämpliga å den i motionen avsedda personal. Riksdagen håller därför före, att ett återupptagande av arbetet i fråga om dessa befattningshavare icke behöver förutsätta en förlängning av berörda kommittéarbete med ty åtföljande dryga kostnader, utan anser riksdagen, att den erforderliga utredningen kan verkställas av inom vederbörande departement särskilt tillkallade sakkunniga i samband med den slutliga lösningen av frågan om pensionering av kommunikationsverkens icke-ordinarie personal.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föranstalta, att den avbrutna utredningen angående pensionering av viss statsanställd icke-ordinarie personal måtte på lämpligt sätt fortsättas.

Stockholm den 26 maj 1923.

Med undersåtlig vördnad.
